

ARRIESTA

ARESTA 46
JULIOL-AGOST 2000

2

TEMA DE PORTADA
SECCIÓ D'ACTIVITATS SUBAQUÀTIQUES
Guilhermina Corbella

TOT BUSSEJANT VÀREM FER LA SAS-CEL
Blai Montserrat

SAS: UNA OPINIÓ
JAE

8

VIA FERRADA
CANAL DE LA SARAH. UN ORIGINAL RETORN
PER LA FERRADA DE LA PARDINA
Jaume Garcia

9

EXCURSIONISME
PEREGRINACIÓ AL ROBINYERA
Jordi Climent i Miquel Àngel Ramos

10

VIDA DEL CENTRE
REBUDA DEL NOSTRE COMPANY JUANJO
Equip de redacció

11

APUNTS I COMUNICACIONS

12

ESQUÍ DE FONTS
RESUM DE LA TEMPORADA D'ESQUÍ DE FONTS,
HIVERN DEL 2000
Joan Ramon Segura

14

GELL
GEL. ELS ORÍGENS (III)

16

SEAM SECCIÓ D'ESCALADA I ALTA MUNTANYA
ESCALADA ESPORTIVA A LES GARRIGUES
Jordi Marmolejo

EQUIP DE REDACCIÓ: Mercè Ciutat, Mercè Gàzquez, Dolors Llordés, Carmina Pardo, Carles Sàez, Núria Solé, Guillem Ullastre i Juli Vallory. DISSENY GRÀFIC: Josep Herrándiz. EDITA: Centre Excursionista de Lleida. REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: C/ Comerç, 25. 25007 Lleida. Tel.: 973242329. Fax: 973234497. E-mail: cel@lleida.net. INTERNET: <http://www/lleida.net/clients/cel>. IMPRIMEIX: Arts Gràfiques Bobalà, SL. DIPÒSIT LEGAL: L-39-1958. Tirada 1.200 exemplars. Publicació no lucrativa. El CEL no es responsabilitza de les opinions dels autors. Es permet la reproducció però amb l'esment de l'autor i l'origen. Subscripció de 6 números 2.200 ptes. Preu del número 400 ptes. Imprès en paper de cel·lulosa blanquejada sense clor. FOTO DE PORTADA: Ametlla de Mar, juliol 1980. Arxiu Montserrat/Cosculluela. COL-LABOREN:

ARA QUE ÉS TEMPS DE VACANCES, ELS PARCS naturals són objecte de major afluència de públic. A la fi de la temporada les estadístiques d'assistència es llegiran i es diran en tots els mitjans de comunicació, amb la satisfacció que generalment dóna el fet d'oferir dades creixents, tot considerant-ho com una cosa, per endavant i acceptadament, positiva i sense discussió.

Ara que estem immersos en aquesta economia global i tot està supeditat a la butxaca, ja sigui col·lectiva o personal, els parcs naturals tampoc no poden fugir d'aquesta submissió. Els parcs són objecte d'ordenació, teòricament per a la seva protecció, però les mesures que es prenen ho són en el sentit de promocionar-los per obtenir major nombre de visites i per tant de majors rendiments econòmics. Dels efectes d'aquesta cultura econòmica fins i tot s'està perdent l'antic rebuig a les declaracions d'espais protegits. No creiem que es tardi gaire a veure iniciatives en les quals, els teòricament afectats, reclamin declaracions a les seves contrades. I és que, en aquests moments, no sabem si tindran potser més protecció efectiva les zones no declarades, si es continua per aquest camí de parcs naturals promocionats.

Es podrà argumentar que posar fàcil l'accés als parcs (pagant, és clar...) és posar a l'abast de la gent els continguts culturals de la natura. I això sembla bo en principi. Però creiem que aquest accés se l'ha de guanyar l'interessat amb el seu esforç i voluntat deguda. Nosaltes també tenim ganes d'anar a la Lluna (cosa reservada per a... uns privilegiats?) però no ens és possible (tot arribarà...).

Ens agradarien uns parcs naturals cuidats i protegits. Cuidats pels seus usuaris i protegits de la massificació, i per tant allunyats de la promoció de les dades econòmiques. Espais naturals protegits pels mèrits, entre altres, de la seva accessibilitat més tradicional, i controlada pel veritable interès de l'afecionat.

Secció d'activitats subaquàtiques

La SAS-CEL va néixer, ara fa ja 17 anys, gràcies a l'empenya d'en Blai Montserrat i d'altres companys, també escafandristes lleidatans, que volien facilitar la pràctica d'aquest esport a la terra ferma.

En els primers tretze anys, Blai va ser el president d'aquesta Secció d'Activitats Subaquàtiques del CEL, i junt amb tots nosaltres, companys seus, i els nous socis que van entendre la filosofia d'aquest grup, van aconseguir aprendre i practicar tots els vessants d'aquest esport (tant en les parts tècniques com en les merament lúdiques), donant-lo a conèixer a tothom.

Actualment, la nostra secció, formada per un centenar de socis, té un pes a Lleida i continua oferint a tothom la possibilitat de gaudir de les aigües que ens envolten, així com de compartir les sensacions que només es poden experimentar sota l'aigua.

És feina del jovent, que ara s'introdueix amb nosaltres en aquest món, transmetre aquest llegat als nostres fills, i per això han d'aprendre a col·laborar, experimentar i, per damunt de tot, compartir les seves vivències.

I així és i serà!

Guillermina Corbella Garcia
Presidenta de la SAS-CEL

Tot bussejant vàrem fer la SAS-CEL

Arxiu: Montserrat / Cosculluela

Peixera de Pinyana, agost de 1983. Josep M. Castellví i Blai Montserrat equipant-se. En primer terme, un bibotella amb un clàssic regulador bitràquea.

L'explicació de com es va arribar a crear la Secció d'Activitats Subaquàtiques del Centre Excursionista de Lleida ja s'ha fet en diverses ocasions: en l'**Aresta**, en el *Recull* de la SAS 1983-1997 i, el darrer cop, en el llibre *de la Història Gràfica del Centre Excursionista (1939-1979)*, en un apartat dedicat a la SAS-CEL. Em permeto adreçar el lector cap als esmentats llibres que, òbviament, estan a la seva disposició a la biblioteca del Centre.

Permeteu-me la llicència d'enfocar l'auca de la SAS des d'un altre vessant més intimista, amb algunes al·lusions personals de recordades vivències, sense voler ser nostàlgic (cada cosa té el seu temps). Crec que qualsevol de les meves vivències relacionades amb el món subaquàtic és, ben segur, comparable amb les de molts dels companys d'immersió que amb els anys he tingut. Tots els que compartim aquestes activitats tenim la nostra auca subaquàtica.

La meva auca subaquàtica: una més d'entre les altres

No sé pas si arribava a dormir durant aquelles nits d'estiu de finals dels seixanta i principis dels setanta, però recordo com tan aviat notava la claror del dia descendia amb compte de la llitera, intentant fer el menor soroll al

bany, i sortia del pis procurant silenciar la porta al tancar. Li pispava la bici a mon germà (la seva tenia canvi de marxes) i iniciava la ruta pel mig d'un Salou encara adormit, pujant cap al Mirador, des d'on observava l'estat general de la mar, la transparència de l'aigua, i decidia cap on m'adreçaria tot seguit, segons bufés mestral, fes calma o hagués llevat. De vegades m'arribava al búnquer de la platja de llevat –on comença Cambrils–, i d'altres, trencava cap al far o al dret cap al Racó de Salou –on comença la Pineda– tot gaudint del feixuc camí ple de sorra, entre les pinedes que folraven bona part dels relleus ara ocupats per l'actual Port Aventura. Un cop feta la ronda acostumava a tornar cap a casa i li passava novetats de l'estat de la mar a mon germà (o bé a mon cosí, segons l'època), encara dormisquejant. Un cop convençut el company, preparava uns entrepans per esmorzar, i el feia llevar per tal de poder marxar quan abans millor, ja que la mar ens esperava per ensenyarnos força coses. Preparava la bossa amb les ulleres, tubs i aletes, tovalloles i el petit fusell submarí per incordiar el pop de torn, i, si es deixava, algun peix. La pesca era sempre selectiva ja que no podia pescar el que volia. Fins que els de casa (aleshores jo no em sabia empassar el peix) no es cruspien el pop del congelador no se'n podia portar més; les salpes tenien massa gust a algues i no eren gaire ben rebudes; les llísseres tenien un escreix de pegallosa mucositat... Daurades, llobarros, mabres o sards eren ben rebuts; també les sípies. En marxar li preguntava a ma mare quin tipus de peix volia... però gairebé mai vaig poder-la satisfer. La majoria de dies eren d'una porra total. Però, ens ho passàvem la mar de bé i ens nodríem de nombroses experiències. Esperava l'arribada de mon pare, el cap de setmana, per contar-li els detalls de la ferotge lluita amb aquell pop, la mida d'aquell gran llobarro que vaig veure fugir, la fondària on vaig trobar aquella petxina que li ensenyava i la localització d'una roca musclera que pensava mantenir en secret. Però que curt era l'estiu, i que llarga es feia l'espera del vinent.

És ben cert que (allò que es diu...) de sempre havia notat en el meu interior una mena de crida de tot el relacionat amb les aigües i els peixos. Des que el meu oncle Pepito em duia a pescar de petit a les comportes de Lleida, o bé a Utxesa, fins que ja vaig començar a saber anar a pes-

car tot sol, una creixent curiositat sobre com era el que hi havia sota la superfície de l'aigua em va marcar un rumb que per sort, i amb l'ajut, paciència i comprensió de qui m'envoltava, vaig poder anar seguint, més o menys.

Recordo aquells temps d'adolescent que m'empassava religiosament les sèries documentals de l'Eduard Atmetlla i el seu equip, i tot el que de subaquàtic ensopegava quan sortia per la nostrada TVE d'aleshores. D'en J.Y. Cousteau es varen difondre també les primeres sèries televisives, que, a falta de vídeo, gravava mentalment cada detall de les imatges i també aquella veu del narrador que ens parlava de *los hombres del Calypso*.

Anava nodrint la meua biblioteca especialitzada. Arrambava qualsevol llibre, revista o article que tractés la temàtica submarina, anava perfeccionant la tècnica de la immersió en apnea durant els estius, començava a disposar d'alguna peça de neoprè i anava deixant el fusell submarí tot començant a cremar rodets de Plus X, Panatòmic i Tri X amb la Calypso-Nikkor II (altrament anomenada Nikonos II). Poder gaudir d'aquesta càmera amfíbia a mitjans dels setanta era tot un privilegi, i el millor regal de Reis que hom pogués imaginar-se. Mon germà m'ajudà i va construir un fotòmetre subaquàtic en un pot de conserva que ens va permetre encertar l'exposició d'alguna foto, que després revelàvem en la golfa de casa. Ésser autodidacta va ser molt profitós. Quan vaig tenir el primer llibre de fotografia submarina es confirmaren moltes intuïcions i es resolgueren nombrosos dubtes. La subscripció a la revista *Mondo Sommerso* em va permetre veure què es feia de fotosub a Itàlia i a Europa en general en una època en què a Espanya poca cosa es publicava al respecte. Vaig aconseguir una caixa estanca per posar-hi la filmadora S-8 de la família, i amb el focus de 300W vaig fer les primeres filmacions. Dels rodets en blanc i negre vaig anar passant a la diapositiva. Ja tenia carnet de conduir i es materialitzà un vell somni: la barqueta pneumàtica (1978).

Durant aquells anys vaig constatar que bussejant en apnea es podia gaudir d'allò més del medi subaquàtic, fer fotos, filmar i aprendre moltes coses que els bussejadors que s'inicien directament amb l'escafandre no s'arriben a imaginar.

Més i més companys

Tot i que el desig de fer-me bussejador amb escafandre autònom era per a mi evident, no ho era tant la viabilitat d'aconseguir-ho de Lleida estant. La sort de topar-me amb gent de Lleida que ja havia obtingut la titulació de "Buceador Deportivo de 2ª Clase" en un club de Tarragona em va omplir de joia i esperança. D'aquests companys pioners vull recordar l'Enric Canalda, el Josep Lluís Noguera, el Florenci Gili i l'Ibàñez, alguns dels quals foren posteriorment uns dels cofundadors de la SAS-CEL. També tenia coneixement del Cano, del Tello i del Gaya, un veterà de les Borges Blanques.

Acabat el servei militar, l'any 1979 vaig fer el curs a la Societat d'Exploracions Submarines (SES) de Tarragona juntament amb el Pepito Mòdol, el Jaume Ollé, la Montse Martí i el Josep M. Abadia. Un curs maratonià que implicà disposar de tots els caps de setmana de gairebé tres mesos, i del qual en conservo inesborrables records. En anys posteriors noves fornades de gent de ponent era adreçada cap a Tarragona o Barcelona i obtenien llur titulació.

L'any 1980: Josep Solans i Conxi Montserrat ja obtenien la titulació superior de "1ª Clase".

L'any 1981: Josep M. Castellví (que ja havia bussejat amb les COES), Joan Azuara i una colla de bombers de Lleida: el Trepat, el Capdevila, el Ramon i l'Alfonsito, que es varen iniciar en piscina abans d'anar al curs. Amb els bombers de Lleida hi va haver bona relació, en especial amb el senyor Cendrós, que ens omplia les botelles d'immersió!

L'any 1982: Jaume Colom, Faust Justribó, Jordi Bresolí. Quina penya! Entre d'altres, en Ricardo Roselló Ovalle, el "chileno", s'afegí al cada cop més nombrós col·lectiu de bussejadors de les nostres contrades.

L'any 1983: Raimon Serra i Joan Serrando. I si em deixo algú o m'he equivocat d'any demano disculpes.

Ja feia temps que es gestava la voluntat de crear un club que aglutinés bussejadors per a una millor divulgació de les activitats subaquàtiques, tasca ja iniciada per alguns, mitjançant xerradetes i projeccions diverses. Reconec que

Arxíu: Montserrat / Cosculluela

Primer Betlem subaquàtic de la SAS. Peixera de Pinyana 16-12-1984, d'esquerra a dreta: Ricardo Roselló "el chileno", Enric Canalda i Blai Montserrat.

no tothom tenia la meua dèria divulgativa i que el que alguns volien, més que res, era fer sortides de busseig. De tot es va fer. Una mica en l'òrbita de la Societat d'Exploracions Submarines de Tarragona, on la majoria estàvem federats, aprofitàvem els seus viatges organitzats, normalment a la Costa Brava. Aquesta entitat ens tenia molt ben considerats donat que els alumnes de Lleida que es presentaven als cursos, normalment hi anaven força alliçonats pels veterans.

Ben segur que a Lleida i rodalies hi havia aleshores més bussejadors, com l'Ignasi Parra i l'Oscar Cuadrat, que posteriorment s'incorporarien a la SAS, però de molts altres mai no en vàrem saber res, ni es donaren a conèixer. És a dir, ens privaren de les seves experiències i no vàrem poder compartir-les.

Aproximant-nos al Centre

Alguns dels bussejadors més veterans (Canalda, Noguera, Ollé, Mòdol, Solans i Montserrat) foren reclutats per Protecció Civil en una nova etapa en què es reestruc-

turava aquest servei. L'any 1980 ens varen lliurar una credencial plastificada que ens acreditava com a membres de la secció de "Rescate submarino" de Protecció Civil de Lleida. Va ser en aquest col·lectiu on vàrem contactar i congeniar amb la secció de "Rescate espeleològic" formada per membres del Grup Espeleològic Lleidatà, GEL, secció espeleològica del Centre. El setembre de 1982 el Josep Solans, el Josep M. Castellví i jo mateix vàrem compartir una jornada d'espeleo subaquàtica al Forat de l'Or, al bell mig dels Terradets, amb els membres del GEL. Traginar material cap a l'interior fou la tasca més feixuga. Bibotelles de 12 litres, ploms, focus... L'aigua gèlida dels sifons de la cavitat i la facilitat d'embrutar-se al mínim moviment dels bussejadors va fer desistir d'ultrapassar els -5 m de fondària i la quinzena de metres de penetració. No teníem més experiència espeleològica que la d'haver passejat pels túnels de les Medes, i el Forat de l'Or era massa forat per a nosaltres i els nostres mitjans. Les setmanes següents es formalitzà la sol·licitud de poder crear la Secció d'Activitats Subaquàtiques dins del Centre, apadrinada pel GEL i amb el suport del col·lectiu de divuit subaquàtics de Lleida i rodalies, els quals després d'un seguit de reunions a la cafeteria Nelson acordaren fer-se socis del Centre —els que no ho eren— i constituir-se en la SAS-CEL. Dels contactes federatius i la paperassa se n'encarregaren els qui serien els primers president i sots-president: jo mateix i el Josep M. Castellví. Així s'acomplia un dels auguris que la meua esposa Montse ja feia uns anys que m'anticipava: "ja veuràs com aconseguiràs fer

un club sub a Lleida." Ja podeu suposar com li hauria arribat a inflar el cap amb les meves inquietuds i activitats... Però jo no ho hauria pogut fer sense el seu alè i el suport dels companys.

Una nova Secció al Centre e: submarinistes a Lleida?

El Butlletí del Centre de desembre de 1983 comunicava la creació de la SAS. En poc temps es va superar la reticència d'algunes veus del Centre que no veien massa bé això de tenir submarinistes. Semblava que la SAS hauria hagut de ser una secció dins del Grup Espeleològic. Suposo que el tarannà que alguns dels seus membres mostràrem en els inicis va dissipar qualsevol dubte al respecte. He de ressaltar que per part de la junta del Centre, aleshores encapçalada pel Josep Lluís Gàzquez, així com per totes les juntes posteriors, s'ha mostrat un clar suport de les activitats de la SAS. Una de les seves primeres activitats fou el muntatge d'un estand dins de l'anomenat "Nadal 83, fem-lo nostre", adreçat als nens i joves. S'hi va exposar una maqueta d'una prospecció arqueològica cedida per la SES, una peixera, una àmfora, material de busseig i de fotosub, fotografies i es passaven pel·lícules Super-8 i diapositives. Fou una gran "moguda", almenys pels 4 o 5 que ho vàrem bellugar. Va ser un bon Nadal.

La ubicació de la SAS dins del local social dels porxos de baix (Paeria, 13) va ser encertadíssima: vàrem haver de desmuntar un bidet, un lavabo, la tassa del vàter, però vàrem respectar la banyera, que actuà com a immillorable bagul d'andròmines diverses. Quatre pòsters de temàtica sub i unes quantes cadires completaven l'indret. Poc després hi vàrem posar un arxivador per desar-hi paperassa. Un tros del tauler d'anuncis fou també assignat a la SAS per penjar-hi informació federativa i les notes de sortides i cartells que ens arribaven. Els dijous eren, i encara són, els dies subaquàtics per excel·lència. Allí ens trobàvem els de sempre a partir de les vuit del vespre. Comentaris, projectes, quatre diapositives de la darrera sortida, i fins el cap de setmana o el dijous vinent. Els dijous de l'estiu les projeccions de pel·lícules i de diapositives amb xerrades incloses eren l'ordre del dia dels Dijous Subaquàtics de la SAS-CEL.

Arxiu: Montserrat / Cosculluela

Foto de cloenda del II curs d'iniciació a l'Olímpica de les Basses 11-7-1986.

Els primers cursets

Iniciació a les activitats subaquàtiques –immersió a pulmó lliure. Així s'anomenaven els cursos que s'iniciaren l'any 1985 i que durant set edicions facilitaren l'accés de nombrosos joves al món del busseig. Alguns d'ells eren posteriorment adreçats cap a d'altres clubs per tal de poder realitzar el curs de bussejador amb escafandre autònom. Conservo un record entranyable de molts alumnes, però en especial d'aquells primers alumnes dels cursos d'iniciació. La formació teòrica i pràctica que s'impartia era força completa. D'allí varen sortir bussejadors força actius i fotògrafs subaquàtics experimentats, com el Xavier Guiu o el Josep M. Freixa, entre molts d'altres. Alguns, com la Gemma Viera (nedadora) assoliren un alt nivell de subaquaticitat i capacitat d'apnea dignes de destacar. El millor d'aquests cursets era l'interès que gairebé tots ells mostraven per aprendre, la qual cosa és molt gratificant. Tanmateix ho era els cursets d'hivern que a la piscina dels Camps Elisis es feien per a nens i joves.

Al poc temps vaig adonar-me que quan formava els nous alumnes també guanyava nous companys d'immersió amb qui compartir experiències, i es gestava un caliu que amb molts d'ells encara perdura.

Cal recordar que fins l'any 1989 no es va fer el primer curs d'escafandre autònom amb instructors de la SAS. Des d'aleshores centenars de persones han pogut obtenir els coneixements i la titulació dels diferents nivells necessària per a bussejar. Els tres primers instructors de la SAS, el Josep M. Castellví, el Toni Laplana i jo mateix, vàrem ajuntar esforços per tal de crear una infraestructura que fes possible els cursos i disposar d'un compressor adient.

Com una mena de fixació personal sempre he volgut definir la SAS-CEL com a una plataforma divulgativa de les activitats subaquàtiques a les nostres contrades. Suposo que molts dels meus companys ho veien potser una mica pretensions. Però jo ho pretenia de debò. Amb aquest criteri s'agilitaren nombroses activitats, a més dels cursets, entre les quals vull ressaltar els Dijous Subaquàtics, i algun cicle divulgatiu (1986).

Arxiu: Montserrat Cosculluela

A punt per a la primera immersió a les Medes 14-9-1980. D'esquerra a dreta: Josep Solans, J. Lluís Noguera, Blai Montserrat, que tapa l'Enric Canalda, i Jaume Ollé.

Emperò, pot ser que la SAS-CEL havia de ser quelcom més que això, i aquest extrem suposo que es començà a evidenciar quan la SAS es va anar fent gran. La meua visió no tenia perquè ser la més correcta.

La SAS anava creixent

Els cursos nodrien la SAS i el CEL de nous socis que accedien al món subaquàtic amb unes expectatives gairebé inimaginables per als fundadors. S'accedia a un col·lectiu on veterans experimentats facilitaven sortides de diferents nivells i expectatives de viatges més enllà de la Mediterrània. El material de busseig, en especial les armilles i els instruments de control, havia evolucionat molt en pocs anys, fent més segures les immersions. Les revistes especialitzades ja eren habituals i l'oferta dels centres turístics de busseig de la costa, i d'arreu del món, eren a l'abast de tothom. Molts dels nous bussejadors adquiriren ben aviat la lògica autosuficiència motivada per l'oferta a l'abast i la facilitat de trasllat, ja que gairebé tothom ja tenia cotxe. Em ve al cap el record d'alguna sortida d'immersió que vaig fer amb el meu germà amb bicicleta des de Salou fins a Calafat, o amb el meu cosí, quan anàvem amb tren de Tarragona a l'Ametlla de Mar, amb el neoprè i els trastes dins la motxilla. És a dir, com el tren de la Pobla d'abans i les excursions al Montsec d'ara... gairebé res a veure.

Cal entendre que bastants dels nous bussejadors ho foren per la facilitat que hi havia per fer el curs. Això afavorí que força gent provés el busseig i després ho deixés o sols bussegés esporàdicament (viatges, vacances, etc.). També s'ha constatat amb els anys que hi ha bussejadors que simpatitzen amb la SAS pel caliu o coneixences que hi tenen i no pas pel deler de bussejar. I d'altres que esperen que els hi donin tot fet, com si d'una empresa de serveis es tractés. Donar cabuda a totes les opcions de vegades és molt difícil si la gent no hi aporta quelcom: iniciatives, participació i col·laboració. I no és gens fàcil. Cal una dosi significativa de dedicació per part d'alguns, i si la col·laboració no és suficient la roda s'atura i les crítiques, poques vegades constructives, acaben fent ferides que tant de bo sols calgués el pas del temps per curar-les.

Però la SAS, entenc jo, continuarà mentre hi hagi gent que vulgui aportar-hi participació i compartir experièn-

cies, ja siguin d'aigua dolça o salada, tropical o mediterrània, amb vells companys o amb recents titulats, compartint una natura que mai no m'ha deixat de sorprendre.

Vull acabar arengant les darreres fornades de bussejadors de la SAS per tal que exprimeixin els bussejadors veterans, i també perquè aprofitin la formació que els instructors de la SAS (cada cop n'hi ha més), puguin aportar, i participin i col·laborin amb la junta de la Secció.

Bé, no he parlat gaire d'aquells vestits de neoprè negre, ni dels reguladors bitràquea, ni de les armilles hidrostàtiques primitives, ni de les sortides col·lectives, ni dels sopars socials, ni dels Betlems subaquàtics, ni dels grans viatges, ni dels enrenous, ni d'anècdotes, ni d'aquesta gent de la SAS i del CEL que tant aprecio. M'haureu d'excusar, però tot no hi cabia. Potser en una altra ocasió.

Blai Montserrat

SAS: una opinió

Vaig entrar a formar part de la SAS fa dos anys. La meua filosofia ha estat, des d'un començament, la de fer sortides, com diria la Mina: "agua, agua..." Però des d'un temps ençà he vist com la gent s'ha anat apaivagant, i més d'un cop m'he hagut de quedar a casa per no trobar un company d'immersió o anar-me'n sol a fer apnea. Ara, la gent arriba, els dijous, al Centre i només espera que li ofereixin sortides muntades i planificades. Sembla que la gent pensa que la SAS és una agència de viatges, i això no pot ser; les sortides s'han de planificar entre tots i fer una pinya.

Ara, pels comentaris de la gent que fa més temps que hi és, m'ha tocat viure una època de transició, en la qual els més veterans estan cansats d'arrossegar els novells. I això és lògic; ara ens toca a la gent més jove de dinamitzar el grup, però trobo que la gent més veterana també s'hauria d'implicar amb les sortides que proposem nosaltres, ja que l'experiència que ells poden aportar és molt més valuosa que cent immersions. Per altra banda, la gent nova no s'involucra gaire. Quan proposes una sortida, la resposta que obté

Foto de grup dels assistents al darrer Betlem Subaquàtic. Canelles, 19-12-1999.

Axiu: Montserrat / Cosculluela

majoria és: "no ho sé..., ja ho veurem..." i així no hi ha manera d'organitzar res. Hi ha molta manca de compromís per part de la gent.

Trobo que s'haurien de deixar rancúnies i "mals rotllos" a casa tancats amb clau, i lluitar entre tots per aconseguir una SAS molt més dinàmica que l'actual.

JAE

Canal de la Sarah. Un original retorn per la ferrada de la Pardina

Segons he vist al seu llibre registre, molts companys del nostre Centre ja coneixíeu la ferrada Urquiza-Olmo, que transcorre pel barranc de la Pardina, al Montsec d'Ares, i que recentment ha estat publicada a la nostra **Aresta**. Per això potser us interessarà conèixer un retorn pels amants de les verticals i de "gastar corda": la canal de la Sarah.

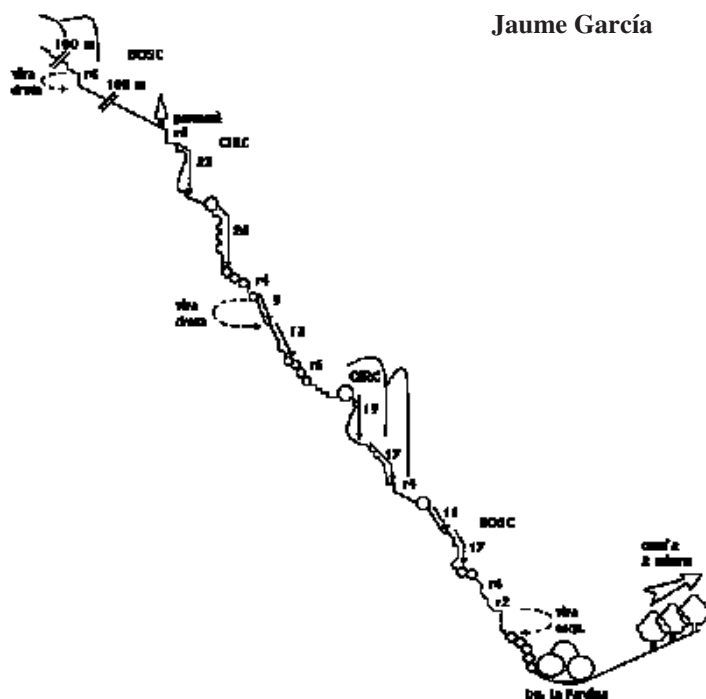
Equipada pels mateixos Urquiza i Olmo l'any 1998, aquesta canal, que divideix els groguencs cingles del vessant dret del barranc de la Pardina, ens durà a aquest, en un parell d'hores, mitjançant rampes, ressals i uns quants ràpels d'entre 10 i 30 metres.

Per arribar-hi, cal agafar el camí de retorn de la ferrada que, marcat amb punts blancs, discorre pel vessant solell del castell de Sant Llorenç. En un quart d'hora, ens durà a una marcada barrancada, capçalera de la canal. No la confongueu amb una altra, molt boscosa, que hi ha poc abans. Després de davallar-la, i ja al barranc de la Pardina, un parell de minuts al recte pel mig del bosc del vessant oposat, ens portarà al camí d'aproximació de la ferrada, a uns vint minuts de la Pertusa.

En una altra línia de coses, indicar-vos als amants de les ferrades que la de "Les Dames", a Montserrat, ha estat desmuntada per l'administració, a l'empara de la Llei de Protecció d'Espais Naturals, per això solament és possible la

seva davallada, i això mentre no es prohibeixi l'accés a determinades zones d'aquest Parc Natural, àdhuc per escalar o per fer excursionisme, la qual cosa sembla bastant propera a succeir. La resta de ferrades de Montserrat, Taveret, Montsec... hi són també dins de les ànsies depredadores del DARP, per tant, gaudiu-ne ben aviat d'elles.

Jaume García

Amics de l'Aventura

Peregrinació al Robinyera

És una nit clara. La lluna regna sobre la soledat de tan magnífic i feréstec paisatge. Quatre figures avancen silenciosament bosc endins. De mica en mica el dia va prenent força i el que abans eren enormes formes sense tonalitats, la suau llum de l'alba els van donant vida. Dalt dels cims un nou dia despunta amb energia.

Som a la vall de Pineta, concretament als boscos superiors dels plans de la Larri i el nostre objectiu és coronar el cim del Robinyera, que amb els seus 3.003 metres és un magnífic vigilant sobre la seva companya la Múnia. Tot i haver sortit a quarts de cinc del matí, una magnífica lluna ens acompanya durant les primeres hores fins que la llum ens enganxa prop de la sortida a la Sobrestiba. Sembla que el dia pinta prou bo, malgrat que les previsions meteorològiques no eren pas optimistes. Un cop allà se'ns presenta un petit dilema: carenar o flanquejar. Optem per la segona, i després de molt caminar, relliscar una mica pel gel i creuar algun passet delicat, ens trobem uns "quants" metres per sobre del coll de las Puertas, que per arribar-hi, hem de davallar per una tartera una mica inestable.

Malgrat tenir el pic a la vista, el desnivell és prou considerable, i l'absència de neu fa de la pujada una feina dura i esgotadora. Tot i trobar-nos a meitat de març, concretament el dia de Sant Josep, no hem d'utilitzar en cap moment els grampons. Finalment, i després de molt suar, arribem al que sembla el cim, però una impressionant vista ens deixa bocabadats: una llarga cresta plena de neu i cornises, gairebé plana, ens separa de la nostra fita. És un tram molt aeri i delicat, però que després de tot ens deixa un bon gust de boca. Pels volts de les dotze del matí, set hores després d'haver sortit, arribem al sostre del Robinyera.

El silenci de l'alçada és trencat per l'obertura d'una ampolla de cava i el cant alegre, celebrant no tan sols el cim sinó els vint-i-un anys que compleix el nostre company Jordi. Ha estat una hora que se'ns ha fet curta, i malgrat que el sol escalfa les nostres cares, que hores abans havien patit el fred de la nit, uns núvols amenaçadors ens fan recordar que cal tornar cap a la vall. Ens fem les fotos de rigor, gaudim dels curts però intensos moments de la magnífica vista (Balaitús, Infiernos, Vignemale, Mont Perdut; la Múnia, Bachimala, el Possets, i just darrere s'entreveu el sostre dels Pirineus...) i tot refent l'aresta iniciem la baixada.

Miquel Àngel Ramos.

Els quatre dalt del cim.

El que abans havia estat una inacabable tartera, es converteix ara en un agradable i ràpid descens fins al coll. Després d'esperar el Fèlix durant una hora perquè havia perdut la ronyonera, continuem perdent metres pel vessant nord, on la gran abundància de neu fa molt més divertit el camí. Així, fins que el blanc mantell dóna pas a l'herba, i un nou paisatge s'obre als nostres ulls: la cara nord del Perdut juntament amb les parets de Pineta i el Cilindro. El fet de trobar-nos encara a una altura considerable fa que tinguem una nova perspectiva de la vall... i quan sembla que ja està tot fet, comprovem que el camí es perd, i que el que fica al mapa no correspon amb la realitat. Fem una baixada dura, anant i tornant, pujant i baixant, rodejant i fent el camí que sembla més fàcil. Al final, després de molt patir i baixar pel mig del bosc de faig i pi negre, aconseguim arribar un altre cop als plans de la Larri... ho hem aconseguit!

De nou al refugi on havíem passat la nit, refem les motxilles i en un moment ens plantem al parador de Pineta. Són les set de la tarda! En definitiva, el que semblava una excursió fàcil i tranquil·la, s'ha convertit en una ascensió de catorze hores... un passeig! La veritat és que el camí habitual per fer aquest cim no és des de Pineta, sinó des de la pista de Chisagüés, on el desnivell i la distància són molt menors i el problema de perdre's també, però al cap i a la fi tots estem contents d'haver aconseguit cim i haver gaudit de la natura sense massa complicacions. Ho podríem deixar en una cansada però gratificant i simpàtica sortida...

Els quatre aventurers vam ser: l'Alberto de Tolva, el Fèlix de Mondragon, i el Jordi i el Miquel Àngel de Lleida.

Jordi Climent i Miquel Àngel Ramos

Rebuda del nostre company Juanjo

Arxiu: Aresta

Rebuda pel president de la Generalitat.

En el darrer número de l'**Aresta**, avançàvem la notícia de l'arribada del nostre company Juanjo Garra al cim de l'Everest, fet aconseguit el passat dia 22 de maig i un dels objectius més preats per qualsevol muntanyenc. Qui no ha sommiat alguna vegada en poder contemplar la terra des del punt més alt del món? Una atmosfera d'enveja sana es respirava a l'aeroport de Barcelona quan un grup de companyes i companys abraçàvem el protagonista. Felicitacions, fotos, entrevistes per la premsa i per la ràdio, interrogatoris... Dalt de l'autocar les preguntes van anar succeint-se una rere l'altra, i les explicacions de l'amic Juanjo (ell sempre tan expressiu) ens van delectar fins a la rambla Ferran de la nostra ciutat on, amics, amigues, representants de l'Ajuntament, Pilar Castillo, el delegat d'Esports, senyor Roy, i tots plegats, li vàrem donar la benvinguda. La premsa, que ja ens havia acompanyat a Barcelona, va continuar recollint imatges emotives.

L'equip **Aresta**, sempre a l'aguait dels esdeveniments més importants de la nostra entitat, li preguntava si ja tenia fet l'escrit pel proper número de la revista i si tenia també les fotos a punt de solfa. En Juanjo ens va prometre que tan bon punt s'acclimatés a la nova situació, es posaria al servei de l'organització. A l'espera d'això hem decidit donar-vos una breu informació dels actes de reconeixement que el nostre company ha rebut durant la primera setmana. En el proper número publicarem una entrevista amb tots els ets i uts haguts i per haver, amb fotos incloses, de l'aventura de l'Everest.

El dimecres dia 14 de juny, el president de la Diputació, senyor Pont, rebé el nostre company Juanjo, acompanyat per familiars, amics i representants del Centre. A l'acte hi eren presents el delegat d'Esports de la Generalitat a la nostra ciutat, senyor Roy, el director del Patronat de Turisme de les terres de Lleida, senyor Xavier Moncayo, a més d'alguns diputats provincials. El senyor president pronuncià unes paraules de reconeixement i de benvinguda al nostre amic i li va lliurar un bonic obsequi de la Diputació.

El mateix dia, una hora més tard, el paer en cap, senyor Antoni Siurana, el va rebre al Saló de Plens, en un acte molt emotiu. Cal recordar que en Juanjo és funcionari de l'Ajuntament, desenvolupa

Arxiu: Ajuntament de Lleida

Recepció a l'Ajuntament de Lleida.

Arxiu: Aresta

Rebuda a l'aeroport de Barcelona.

pant tasques de cooperació internacional com a treballador social. Allí hi eren presents molts dels seus companys i companyes de treball a més de les persones que havíem estat amb ell anteriorment. Va quedar de manifest l'estima de l'alcalde cap al nostre company, de tal manera que més de quatre es fregaven els ulls quan en Juanjo s'emocionà. Això demostra que l'alçada no resta sentiments a les persones. Una còpia de la carta d'en Ramon Berenguer IV, fou el present que, en nom de la Paeria, el senyor alcalde lliurà al festejat.

L'endemà el delegat d'Esports de la Generalitat a Lleida, senyor Roy, ens avisava de la intenció del president de la Generalitat, Jordi Pujol, de rebre l'alpinista lleidatà Juanjo Garra, el dia 22 de juny al pati dels tarongers, ja que s'havia assabentat que un xicot de Lleida, dies enrere havia fet el cim de l'Everest. Així, el Juanjo, l'Assumpta, la Matilde (mare del Juanjo i amiga nostra) i amics i representants del CEL, cap a Barcelona s'ha dit!

Més fotos, entrevistes i lliurament de records. El Juanjo li féu entrega d'una foto del cim de l'Everest amb dedicatòria inclosa, una còpia de la qual fou signada pel mateix president, com a record de l'estada al Palau de la Generalitat. El Centre féu lliurament d'una mostra de les nostres publicacions, les quals van ser molt ben rebudes pel president, donat que, com tots sabem, és un enamorat de la muntanya.

Equip de redacció

Apunts i comunicacions

Flama del Canigó

Ja és el tercer any que el CEL puja al cim del Canigó per recollir la flama per a les terres de ponent. Aquest any, com a novetat, la Paeria de Lleida va donar una bandera de la ciutat a la nostra expedició, per tal de representar-la en aquest acte tradicional.

Submarinisme

El company Josep Maria Castellví va presentar a la sala Jaume Magre de Lleida, el dia 21 de juny, la seva pel·lícula *Roca* que, com ja es va informar, va ser objecte de dos importants guardons.

Divendres al terrat

Com cada any aquest juliol tornarem a trobar-nos al terrat del CEL per passar-nos-ho la mar de bé amb projeccions i coca de recapte.

Adquisicions biblioteca

- *Guía de vías verdes. Vol. 1*
- *Guía de vías verdes. Vol. 2*
- *25 itineraris fàcils de BTT.*
- *De Mollerussa a Santiago.*
- *Montañas valencianas.*
- *Cordillera Cantábrica.*
- *La sierra de Prades.*
- *Cataluña en bici muntanya.*
- *Catalunya en bici muntanya.*
- *The mountains of Kenia.*
- *Vocación alpina.*
- *Escalade en pyrenees centrales.*
- *Cuatromiles de los Alpes.*
- *Escalada en los Andes.*
- *Sierra Nevada (cd).*
- *Guía del esquí 98/99 (cd).*
- *Tarragona. Descenso de cañones.*
- *Les fonts del port.*
- *Por los caminos de Aragón (maestrazgo)*
- *BTT por el valle de Benasque.*
- *Guía de Daroca.*
- *Per les serres del Maestrat 2.*
- *Mountain bike. Pirineos 1.*
- *BTT por Sobrarbe 1.*
- *Huesca en bici.*

Altes

• D'ara endavant us informarem dels nous socis que cada dos mesos hi haurà al CEL. Aquest cop, donat que és la primera vegada que ho fem, us passem la relació de tots els que hi ha hagut des de l'1 de gener fins al 30 de juny d'enguany:

- M. Lluïsa Martín Conde
- Gregorio Marco Naya
- Miquel Aige Badia
- Ramon Saz Roma
- Jordi Esteve Sarri
- Xavier Olivart Remolins
- Jaume Borràs Filella
- Ramon Pla Pla
- Josep Plasencia Lonca
- Marta Buira Ferre
- Óscar Garcia Companys
- Montse Pedrós Diaz
- Pedro Enriquez Becerra
- Rubén Gomis Horcajadas
- Eduardo José Lezcano Callen
- Albert Soler López
- Rafael Armero Alvarez
- Joan Miquel Sánchez Camacho
- Mònica Almacellas Camacho
- Inma Armero Alvarez
- Mercè Achon Rodriguez
- Josep Martí Fornons
- Mireia Barberà Sanvicente
- David Terrisse Puig
- Rubén Vila Parra
- Marc Borrell Sole
- David Jover Roig
- Xavier Florensa Ramos
- José Alberto Ramos Boliños
- David Poca Cos
- Eduard Reixachs Beas
- Jordi Matute Crespo
- Myriam Barberà Cotineau

Resum de la temporada d'esquí de fons, hivern del 2000

La temporada d'esquí de fons va començar amb força ànims i neu, però la neu ens va deixar i hem tingut un hivern amb moltes marxas suspeses i amb poca neu. Malgrat això el nombre de practicants ha augmentat considerablement i cada cop estem deixant de ser un grupet d'amics, per passar a ser un grup de petits grups d'amics amb dinàmiques pròpies.

Conseqüència directa de l'augment de fondistes va ser la possibilitat de llogar un autocar per fer la Marxa Beret i obtenir un record de "marxaires".

TROBADA INICI DE TEMPORADA

2 de gener. Tuixén: 9 assistents - Sant Joan de l'Erm: 16 assistents.

9 de gener. Hospital de Benasc: 33 assistents.

16 de gener. 1a Marxa Fontanera (Guils) (lloc/temps).
25 km: Joan Ramon Segura (32/1 h 23 m) i Jordi Monerris (38/1 h 33 m).

30 de gener. 6 hores d'esquí de fons (Rabassa - Sant Julià).

2es dones: Sònia Belenguier, Marta Casals i Lorena Paya.

4ts homes: Manolo Manjon, Robert Marín i Joan Ramon Segura.

6ès homes: Jordi Monerris i Joan Aige.

6 de febrer. 23a Marxa Beret (Pla de Beret) (lloc/ temps).

30 km dones: Rosa Salas (46 /3 h 57 m).

30 km homes: Robert Marín (133/2 h 28 m), Diego Armenteros (148/2 h 31 m), Agustí Víctor (3 h 3 m), Francesc Català (265/3 h 27 m), Joan Ramon Segura (288/3 h 55 m) i Jaume Broto (291/4 h).

20 km dones: Núria Solé (112/3 h 8 m) i M. Pilar Estany (141/3 h 30 m).

20 km homes: Manolo Manjon (38/1 h 45 m), Josep Balagueró (2 h 11 m) Xavier Lafarga (131/2 h 25 m) i Pauli Grau (241/2 h 50 m).

10 km dones: Marta Armenteros (35/50 m), Anna Armenteros (38/52 m), Elionor Vilalta (84/1h 5 m), Lolita Capell (184/1 h 23 m), Lidia Tous (185/1 h 23 m), Pilar Socies (202/1 h 27 m), Alba Segura (214/1h 29 m), Montserrat Ibàñez (215/1 h 30 m), Lorena Paya (216/1 h 30 m), Elia Guardia (298/1 h 47 m), Emília Rituerto (299/1 h 47m), Marta Casals (302/1 h 49 m), Adelaida Aytes (304/1 h 49 m), Montse Beltran (341/2 h 3 m), Judit Solsona (3 h), Aurora Solsona (3 h), Núria Segura (3 h), Neus Tenza (3 h).

10 km homes: Ferran Solsona (180/1 h 11 m), Josep Sala (222/1 h 21 m), Josep Guardia (315/1 h 47 m), Jordi Guash (256/1 h 28 m) i Francesc Companys (2 h).

Total: 36 corredors/es, un rècord que costarà d'igualar.

20 de febrer. Campionat de Catalunya de Veterans (Tuixén).

5è: Joan Ramon Segura.

27 de febrer. VIa Marxa de Plan d'Estan (Hospital de Benasc).

20 km dones: Sònia Belenguier (24/1 h 26 m), Gemma Esteve (37/1h 37 m), Lorena Payà (63/2 h 8 m) i Marta Casals (64/2 h 10 m).

20 km homes: Jaume Casals (53/1h), Manolo Manjon (56/1 h 1 m), Joan Ramon Segura (68/1h 4 m), Jordi Monerris (75/1 h 7 m), Robert Marín (79/1 h 8 m) i Joan Aige (80/1 h 9 m) i Faust Rovira (168/1 h 49).

Foto: Anxí Joan Ramos Segura

Marxa Beret.

10 km dones: Sílvia Garcia (84/1 h 11 m), Cèlia Garreta (93/ 1 h 21 m), Pepita Espot (104/1 h 33 m), Elia Guardia (3 h), Judit Solsona (3 h), Alba Segura (3 h), Aurora Solsona (3 h) i Emilia Rituerto (3 h).

1 de març. Kort Vasan (Suècia).

30 km: Núria Solé (3 h 42 m).

5 de març. Vasoloppet (Suècia).

90 km: Josep Balagueró (10984/10 h 31 m).

Joan Ramon Segura

**Mobles
l'Ebenista**

Mobiliari i complements per a la llar.
Projectes d'interiorisme.
Moblem pisos, cases, xalets...
Mobles a mida, dissenys propis.

Sant Antoni, 1 · Tel. 973 73 00 61 · 25124 Rosselló (Lleida)

Grup espeleològic lleidatà: els orígens (III)

Els campaments de Pasqua

Juli: I dels campaments de Setmana Santa..., podíeu anar més lluny, al disposar de més dies?

Enric: Normalment els campaments de Setmana Santa els féiem en zones que hi hagués ambient de cova: Garraf, zona de l'Ordal... Són zones de moltes coves, i sobretot de molts avencs. Un dia anàvem en una, un altre dia en una altra... no paràvem. Eren unes zones molt foradades, semblaven formatge de Gruyère. En canvi, el Montsec era més de cap de setmana.

Josep Lluís: En aquells temps, el mitjà de transport habitual era el tren, i aquests eren llocs que tenien molt mala combinació. Era habitual que els espeleòlegs de Barcelona vinguessin al Montsec per Setmana Santa, i els de Lleida anessin al Garraf. Ens trobàvem a les estacions de tren.

Àngel: Aprofitàvem per fer excursions més llargues i més difícils.

Santa Linya

Josep Lluís: Quan féieu primeres, no es feia cap mena d'escrit?

Enric: De Santa Linya se'n va fer un, de topografia, d'una cova molt bonica.

Àngel: Amb el Lluís Sarrate.

Josep Lluís: De la cova de la Massana, també se'n va fer.

Enric: Ah, sí. Aquest el tenim, no?

Josep Lluís: Sí, i l'hem refet. I és que només hi havia informació de l'aproximació. Ha canviat tant! perquè llavors no hi havia carretera...

Àngel: No. S'hi havia d'anar en barca.

Josep Lluís: Amb el carter de Santa Linya.

Enric: Que maco! Quins temps! I ara passem amb el cotxe.

Montse: Tenia el seu mèrit.

Josep Lluís: Ara, quan vas al Boixaguer, que deixes el cotxe a la boca del forat, et recordes dels temps de l'Isidoro, el taxista de la Guàrdia de Tremp, que et pujava amunt.

Montse: El Boixaguer és aquell que hi ha allí a l'Ordal?

Josep Lluís: El de Sant Esteve de la Sarga.

El rescat al Boixaguer

Àngel: Que malament ho vaig passar aquell dia.

Enric: Jo treballava i vaig perdre el lloc de treball per no haver anat a treballar l'endemà, dilluns. Abans era així. Ara,

et farien un heroi, i abans, au, al carrer!

Pilar: Va ser un diumenge a la nit.

Mercè: Expliqueu-ho, això.

Enric: Nosaltres veníem cansats d'excursió, de fer espèleo... no recordo d'on veníem...

Pilar: L'Àngel venia del cine amb l'Antoni Castellví i amb mi, i tu, Enric, venies d'excursió...

Enric: Sí, sí. Jo venia d'excursió i vam arribar a les nou o a les deu a casa. Teníem un avís. Havia trucat l'artista del Tomàs Garcés, que s'havia endut un grup de gent inexperta al Boixaguer... I n'hi havia un, que no hi havia estat mai, que va agafar claustrofòbia. Llavors vam preparar tres cotxes...

Núria: I cap allà...

Enric: Exacte. Tots cap allà. I dels tres cotxes, un, al port d'Àger, se'n va anar a la cuneta, perquè anava massa de pressa. Semblava un ral·li. A les sis del matí arribàvem al Boixaguer.

Àngel: I a peu, des de Sant Esteve de la Sarga. Llavors no hi havia el camí del pla de les Patates...

Enric: Xino-xano, amunt. I quan hi vam arribar ens vam posar a la feina. El Tomàs s'havia quedat amb el noi, és clar. Algú s'hi havia de quedar per donar-li ànims. I després ja vam preparar la sortida, que no us podeu ni imaginar el que va costar, perquè ell no va ajudar amb res. Semblava mort, i pesava! Sort que anàvem nou o deu. Quatre estiràvem i amb dues cordes ho varen anar solventant. I així el vam treure.

Àngel: I es va emportar tot el fang. Va netejar tota la rampa del Boixaguer. Ell també se'n recorda molt.

Enric: I el noi tremolava com un flam.

Àngel: Però n'està orgullós, no us penseu. I molt agraït a la gent que el va ajudar.

Josep Lluís: Volia saber si hi havia possibilitat de fer un estudi del Boixaguer turístic... I vaig pensar que això eras un trauma que arrossegava d'aquell temps.

Pilar: I els quaranta metres, com els baixaria?

Josep Lluís: No, no. Parlava de fer un túnel... des del pla de les Patates...

Enric: Bé, continuo. Teníem molta gana perquè no havíem sopat. I sabíem que el Tomàs Garcés tenia una motxilleta amb alguna cosa. I quan el vam treure, semblava mort, molt fred. Li déiem que no es preocupés, que ja li passaria. I li vam ficar tots els sacs de dormir al damunt. I al cap d'un moment, ja era ell. I va començar a preguntar: —On és? On és el menjar? Li vam donar la motxilla, i damunt d'una

pedra va començar a tallar llonganissa a trossos, i una llau-
na de no sé què, i va començar a repartir.

Pilar: Després, els pares d'ell, a Cellers, ens van convidar
a tots a esmorzar...

Àngel: I és que tothom s'havia mobilitzat.

Enric: Sí, perquè abans de marxar, vaig anar a casa dels
seus pares, en representació del Centre, per dir-los que no
s'espantessin, que els anàvem a ajudar.

Àngel: Si està viu, va ser de miracle...

Enric: El més bo va ser que, dels tres cotxes que portàvem,
ell va pujar a l'últim, al del Pibe, que era molt baix i tocava
gairebé al terra. I anava molt lent. Nosaltres portàvem dos
sis-cents. I cap a l'hostal del Llac, a menjar! I quan arribà el
primer sis-cents, la mare esperava el seu fill amb candeletes.
Però no va sortir perquè no hi era. I quan va arribar l'al-
tre sis-cents, tampoc no hi era. Finalment la dona el va
poder abraçar...

Núria: Recordo que el dia de la inauguració del local, a dalt
a la terrassa i a baix a la biblioteca, ens va dir: –És que jo estic
molt agraït amb tots. Deia que es volia fer soci del Centre.

Mercè: Sí, però de moment encara no s'ha bellugat.

Pilar: Abans tampoc no ho era del Centre. Però en una ex-
cursió el Tomàs se'n va emportar uns quants per familiarit-
zar-los amb l'espeleologia, i aquell, com comprendreu, ni
es va fer del Centre ni va tornar mai més...

Montse: Va començar malament, pobre... Si hagués co-
mençat millor, potser hagués continuat.

Àngel: I si s'hagués fet soci del Centre, potser li hauria anat
millor.

Núria: No ho sé...

Josep Lluís: N'hi ha d'altres que també ho són i... res.

Pilar: És molt agraït, el noi, això sí.

Enric: Unes hores més i es mor, perquè, quan va sortir gai-
rebé estava mort. Tot amoratat...

Josep Lluís: És que hi fa fred, allà dins... si hi estàs hores...

Àngel: I no tenien res a baix. Ni sacs.

Pilar: I sort que hi havia el Tomàs amb ell...

Àngel: Anaven amb texans. Imagina't! No es podia ni aga-
far a la paret!

Josep Lluís: Perquè la humitat se't va ficant a dins.

Pilar: I és que el Boixaguer, a més a més, fa impressió.

Josep Lluís: Si és el primer forat que fas, Déu n'hi do...

Pilar: I si és el segon, també. Aquella tirada...

Carlos: Quants metres té?

Àngel: Uns cinquanta...

Josep Lluís: De vertical, són 45 des d'on acaba la rampa. Jo
recordo que quan tiraves corda de dalt a baix, en ficaves 60,
i arribava justet.

Pilar: Igual que als Grallers...

Mercè: Quant té el Graller?

Josep Lluís: 34

Mercè: Però, és que a més a més el Boixaguer, és més fosc,
i imposa més.

Josep Lluís: El Graller té l'avantatge que quan has baixat i
ja has entrat a la campana, no té dificultat tècnica. Fas ràpel
i avall, no toques paret, ni res. Al Boixaguer, en canvi, es
tocava paret. Ara no. Ara es fa un passamà a la punta i es
baixa aplomat.

Banc Sabadell

Escalada esportiva a les Garrigues

Per estrany que ens pugui semblar, a les Garrigues també s'hi escala. Un bon exemple d'això és aquest petit sector d'escalada esportiva que hi ha a Sant Miquel de la Tosca, i que us presentem a continuació. Conglomerat d'adherència i un racó bonic és el que trobarem, a més d'una cabalosa font per refrescar-nos quan ens convingui.

Equipades per: D. García i J. Marmolejo el 1998/1999, menys la via 4, de la qual no tenim informació.

Dificultat: del V al 6b+

Equipament: parabolts de 10 mm.

Època: tot l'any, però principalment a la primavera i a la tardor. A l'estiu només als matins.

Aproximació: cal prendre la N-240 que va de Lleida a Tarragona, i desviar-se poc abans d'arribar a Vinaixa pel trencall en direcció a l'Albi. Abans d'arribar a l'esmentada població, hem d'agafar la carretera que ens porta al Vilosell i continuar cap a la Pobla de Cérvoles fins a trobar un trencall senyalitzat; a mà esquerra, una pista forestal ens durà fins a l'ermita de Sant Miquel de la Tosca. Una mica per sobre de l'ermita hi ha una font, i al costat una placa de conglomerat, on es troben les vies d'escalada.

Jordi Marmolejo

Activitats realitzades

a) Repeticions

- Via NO SE LO DIGAS A NADIE (300 m, 6^a-A3) al Tozal del Vero (Osca) el 2/9/1999, per Víctor Sans i Jordi Marmolejo. Via de "gran paret" semblant a les de la Roca Regina, però amb millor roca.
- Via ARESTA DE ZONZA (430 m, V+) a la Punta di l'Ariettu, a Còrsega (França) el 2/10/1999 per Guillem i Ferran Ullastre. Ambient totalment alpí enmig del Mediterrani.
- Via VIDAL-FARRENY (500 m, V+-Ale) a la paret de les Bagasses, a Terradets (Lleida), el 31/11/1999 per Jaume Clua i Oriol Caminal. Via llarga amb un últim llarg impressionant.
- Via ANGLADA-GALLEGO (300 m, MD sup.) al pen-

yal d'Ifach (Alacant), el 8/12/1999 per Teresa Altisent i Manel Solís.

b) Vies noves

- Via TUBULAR BELLS (90 m, 6^a+-Ac) a Pena Roia de Baldellou (Osca). Primera ascensió el 2/9/1999 per Olga Rovira i Jordi Marmolejo.
- Cascada TELETUBBIES (250 m, II/4) a la Vall de Boí (Lleida). Primera ascensió el 8/12/1999 per X. Teixidó, J. Clua i J. Marmolejo.

